

Testuitslag alleen is niet genoeg

12 School en leerling samen online

18 Biologisch leren boeren

20 Particuliere fondsen steunen mbo-studenten

30 Mishandeling online leren herkennen

Biologisch leren werken in de polder

Je bent jong en je hebt iets met biologisch voedsel. Er is één voltijdse opleiding in Nederland als je daarvan je werk wilt maken: Warmonderhof in Dronten, opgericht in 1947. Leerlingen met uiteenlopende vooropleidingen komen uit zowel Nederland als het buitenland.

‘De combinatie van samen leven en werken en biologische landbouw sprak me aan, en in Europa is er geen andere opleiding’, vertelt de Britse Gaia Firth (21), derdejaarsstudente van de mbo-opleiding biologisch-dynamische landbouw van Warmonderhof. Zo’n vijftientig studenten beginnen jaarlijks aan de vierjarige opleiding. Vrijwel alle tachtig studenten wonen op het schoolterrein, waar ook leerbedrijven zijn gevestigd. Ongeveer vijftien procent komt uit het buitenland, met name uit Duitsland en België. Er studeren evenveel jongens als meisjes. Meestal stroomt minder dan de helft in vanuit het vmbo, een aanzienlijke groep uit het vrije-school-onderwijs en een iets kleiner aantal van havo/vwo. Woonbegeleidster Do Veltman: ‘Veel aankomende studenten noemen in het intakegesprek de sfeer doorslaggevend. Ze hebben meestal een enorme drive om te leren over biologisch voedsel’.

Rust, reinheid, regelmaat

Op het terrein van vijftientig hectare doen studenten alles zelf, inclusief de schoonmaak en het verzorgen van

dieren. Veltman: ‘In de ochtend hebben ze les, ’s middags praktisch. De melkploeg begint vier weken lang om kwart voor zes te melken. Ook de peenooft en het wieden van onkruid is zwaar. Toch organiseren studenten van alles naast werk en school, zoals het maandelijke eetcafé waar ze koken voor mensen uit de buurt. Veel jongeren hebben een bijbaantje bij een boer, op de markt of bij een webwinkel. Ruud Hendriks, docent en schoolleider bodemvruchtbaarheid: ‘Rust, reinheid en regelmaat moeten ze wel leren, anders gaat het niet. Als je ’s avonds om elf uur over het donkere terrein loopt en de meeste studenten zijn al naar bed, dan vraag je je af of hier echt jonge mensen wonen.’

Samen wonen en werken

‘Het is hier heel sociaal’, vertelt afgestudeerde Sophie Paas (22). ‘Daarom bleef ik toen ik de eerste maanden twijfelde.’ Firth: ‘De levendigheid in de huizen moet je wel leuk vinden en je moet grenzen leren stellen. Mensen gaan heel respectvol met elkaar om, ook met een medestudent met

autistische trekken. Maar natuurlijk zijn er ook ruzies.' Veltman: 'Acht studenten huren een kamer in een huis. Ze eten 's avonds meestal samen aan een gedekte tafel. Ik regel de praktische zaken en let op hun gezondheid. Soms vinden ze het lastig om goed om te gaan met hun rechten en plichten. Maar juist het gedoe over de afwas en het schoonmaken is leerzaam. Het leven hier is goedkoop want er zijn weinig verleidingen - de ijsboer die gisteren langs kwam niet meegerekend. Studenten eten vaak goedkope groenten en restpartijen aardappelen.' Studenten betalen naast het wettelijke collegegeld 760 euro per jaar voor het gebruik van faciliteiten en 225 euro per maand voor hun kamer.

Leerbedrijven

Warmonderhof maakt deel uit van het Groenhorst, dat sinds de opleiding eind jaren negentig te klein werd om zelfstandig door te gaan. Hendriks: 'We werken op het terrein samen met een melkveehouder, een akkerbouwer en een tuinder in een VOF en een maatschap. Studenten voelen zo de spanning die hoort bij een boerderij: hoe afhankelijk je bent van het weer en van hoe de oogst uitvalt. Het heeft invloed op het bedrijfsresultaat als jij een fout maakt en melk weg laat lopen in de goot.' Melkveehouder Johan Verheye: 'Studenten doen bijna alles. Elke vier weken krijg ik een nieuw stel: vier derdejaars en twee eerstejaars. Ze leren in voor- en tegenspoed mee te draaien in het boerenbedrijf'. Firth is blij dat ze leert een onderneming te runnen: 'Ik wil na mijn opleiding in België gaan pionieren, het liefst met mijn eigen kaasproductie'.

Biologisch of biologisch-dynamisch

De scheiding tussen biologische en reguliere voedselproductie is enorm, vertelt Hendriks. De keuze voor biologische landbouw is vaak spitsroeden lopen: 'Kom je van een gangbaar boerenbedrijf of uit een ondernemersgezin met een supermarkt, dan lijkt de keuze voor biologisch een keuze tegen je ouders. Toch schakelen er dit jaar alleen al in Flevoland drieëntwintig bedrijven om naar biologische productie. Een deel daarvan groeit uiteindelijk misschien door naar biologisch-dynamische land- of tuinbouw. De biologisch-dynamische landbouw werkt meer experimenteel dan biologische landbouw en gaat minder uit van maakbaarheid. We kijken naar wat de bodem zelf aan mogelijkheden biedt.' Firth: 'Er zijn klasgenoten die niks hebben met de biologisch-dynamische invalshoek, soms omdat ze het niet kennen. Je krijgt het hier wel mee en sommigen veranderen hun mening in de loop van de opleiding.'

Curriculum: van economie tot kunst

Het curriculum is breed. 'Omdat ik van de Vrije school kom, vind ik kunstvakken normaal, maar niet iedereen heeft er iets mee', vertelt Firth. 'Je leert met gereedschappen te werken en mooie dingen te maken van hout of speksteen.' Er zijn zes vakken in het curriculum die elk bestaan uit meerdere onderdelen. Dit zijn allereerst landbouw (veehouderij, akkerbouw, tuinbouw, fruitteelt,

Landbouw-opleidingen in Nederland

Warmonderhof onderhandelt over het aanbieden van een hbo-opleiding. Op dit moment kent Nederland nog geen hbo-opleiding duurzame of biologische landbouw. Hogeschool van Hall Larenstein geeft aan dat in haar reguliere opleiding biologische landbouw verweven zit in een aantal vakken. Via stages of projecten in het derde of vierde jaar zou een student zich desgewenst kunnen verdiepen in biologische landbouwsystemen. Een vwo-leerling die liever over boeren leert dan zelf praktisch bezig te zijn kan terecht bij Wageningen University voor een Engelstalige minor Sustainable Agriculture and Consumption van een half jaar binnen een bacheloropleiding, eventueel gevolgd door een tweejarige masteropleiding Organic Agriculture.

bodemvruchtbaarheid) en techniek (werktuigen, motoren, bedrijfsgebouwen). Daarnaast is er economie (boekhouding, managen, ondernemen) en antroposofie (waarnemen, aardeontwikkeling, mensontwikkeling, preparaten). Tenslotte krijgen studenten ook kunstzinnige vorming (kunst, toneelspel bij jaarfeesten) en biologie (dierkunde,

Ze leren in voor- en tegenspoed meedraaien in het boerenbedrijf

plantkunde, landschap, fenomenologie). Firth: 'Ik kwam hier vanwege dit brede curriculum. Er zit voor iedereen iets bij. Bovendien heb je na deze opleiding veel mogelijkheden.'

Info: www.warmonderhof.nl

Biologisch-dynamisch

Warmonderhof leidt studenten op voor de biologisch-dynamische (BD) landbouw. Het belangrijkste verschil met de EU-genormeerde bio-landbouw is de holistische visie, die doorwerkt in veel teeltvoorwaarden en -maatregelen. Deze gaan verder dan wat voor de standaard biologische teelt is vereist. Door deze benadering worden verschillende bedrijfsonderdelen met elkaar in verband gebracht, waarbij het geheel meer is dan de som van de delen. Ook wordt het leven van planten, dieren en mensen niet opgevat als een natuurkundig, scheikundig complex maar als werking van een spirituele werkelijkheid.

Bron: www.warmonderhof.nl